

16. Üye Toplantımız Yapıldı

TSPAKB 16. Üye Toplantısı, 27 Mart 2007 Salı günü Birlik Merkezinde yapıldı. Toplantı, Birlik Başkanı T. Metin Ayışık'ın konuşmasıyla başladı. Ardından, İMKB seans saatleriyle ilgili Birliğimiz çalışma ve görüşleri hakkında kısa bir sunum yapıldı.

Üye temsilcilerimiz yoğun katılımıyla gerçekleşen toplantıda, sermaye piyasasındaki son gelişmeler değerlendirilerek, İMKB hisse senetleri piyasası seans saatlerinin, piyasa tarafından arzulan en uygun şekilde yeniden düzenlenebilmesi için görüş alışverişinde bulunuldu.

Avrupa Birliği ve Türkiye'de Aracıların Faaliyet Alanları

Ülkemizde finansal piyasalarda faaliyet gösteren kuruluşlarda el değiştirmeler ve yabancı ortaklıklar son yıllarda sıklıkla görülmektedir. Yabancı kurumların Türkiye sermaye piyasasında daha yoğun olarak faaliyet göstermeleri ile birlikte, mevcut yerel kurumlar ile yeni gelen yabancı kökenli aracı kurumlar arasında rekabetin yaşanması kaçınılmazdır. Bunun yanı sıra, Avrupa Birliğine katılım sürecinde Türkiye sermaye piyasası düzenlemele-

rinde uyum çalışmaları devam etmektedir.

Türkiye ve AB'de faaliyet gösteren finansal kurumların faaliyet alanları genel olarak birbiriyle uyumludur. En önemli farklılık borsada yapılan hisse senedi işlemlerinde görülmektedir. Bu çalışmamızda banka ve aracı kurumların Türkiye ve AB düzenlemelerine göre karşılaştırmalı bir analizini sunuyoruz. Raporumuzu **Sayfa 8'de** okuyabilirsiniz.

İMKB Şirketlerinde Yoğunlaşma

Bu ayki ikinci raporumuzda İMKB'de halka açık şirketleri incelemekteyiz. Çalışmada 2006 yılı sonu itibarıyla halka açık şirketlerin piyasa değerleri çeşitli sınıflamalara göre sunulmaktadır. Ayrıca halka açık kısmının piyasa değerine göre sıralanan hisse senetlerinin yoğunlaşmaları ve işlem hacimleri de verilmektedir.

İMKB endekslerine dahil olmayan şirketlerin halka

açık olmayan kısımlarının piyasa değeri, toplamın %12'sine denk gelmektedir. Başka bir sınıflandırmaya göre ise, halka açık kısmının piyasa değeri en düşük 222 hisse senedi, toplam piyasa değerinin %7'sini, işlem hacminin ise %18'ini oluşturmaktadır. İMKB'de işlem gören şirketlerin üçte birinin ise halka açık kısmının piyasa değerinin 10 milyon doların altında olduğu görülmüştür. Çalışmanın tamamını **sayfa 15'te** bulabilirsiniz.

Değerli **gündem** okurları,

Sektörümüzle ilgili tüm konuları sürekli olarak üyelerimizle paylaşmaya, onların görüşlerini almaya ve sorunlara çözüm yollarını hep birlikte üretmeye her zaman özen gösterdik. Bu çerçevede, 27 Mart'ta düzenlediğimiz 16. Üye Toplantımızda son dönem gelişmelerini değerlendirdik. Toplantının ana konusu, İMKB hisse senetleri piyasasındaki seans saatlerinin, yatırımcılar tarafından arzulan en uygun şekilde yeniden düzenlenebilmesi için görüş alışverişinde bulunmaktı. Toplantıya yoğun ilgi gösteren üyelerimiz, yine değerli görüş ve önerileriyle bize destek oldular.

Bildiğiniz üzere İMKB, bizce çok yerinde bir kararla, Şubat ayında açılış seansı uygulamasına geçti. Bunun faydalarını orta vadede göreceğimizi düşünüyorum. Ancak açılış seansı ile birlikte sürekli müzayede seansı yarım saat kadar kısalmış oldu. Birlik olarak, sürekli müzayede süresinin uzatılmasını önermekteyiz. Uzayan seans sürelerinin, yerli ve yabancı yatırımcıların işlem yapma olanaklarını artıracaklarını düşünüyoruz. Aynı zamanda artan sürenin, yurtdışı piyasalarla uyumu beraberinde getirmesini, böylece İMKB'nin dünya borsaları arasındaki konumunun da güçlenmesini bekliyoruz.

Üyelerimizden gelen talep ve öneriler Birliğimizin çalışmalarına yön veriyor. Bu çerçevede Yatırımcıları Koruma Fonu ödentilerinin yarı yarıya azalması yönündeki görüşümüz SPK tarafından kabul edildi. Benzer şekilde halka arz sürecinde kredi kullandı-

rlmasında haksız rekabetin engellenmesi ve talep toplama aşamasında blokaja kabul edilebilecek araçların geliştirilmesi taleplerimiz de SPK tarafından uygun görüldü. Artık yatırımcılar, portföylerindeki döviz ve devlet tahvillerini de halka arzlarda talepte bulunmak için kullanabilecek.

Bununla beraber, henüz sonucunu almak için beklediğimiz başvurular da bulunuyor. Örneğin, portföy yönetim şirketlerine aracı kurumların da saklama hizmeti verebilmesi için girişimlerimiz sürüyor. Ayrıca, lisanslama sınavlarını düzenleme yetkisinin Birliğimize devredilmesi için SPK'ya başvurmuş bulunuyoruz.

Öte yandan İMKB, 2003 yılı bütçesinden Birliğimize bir fon tahsis etmişti. Bu fonu sermaye piyasamızın eğitim, tanıtım ve teknoloji altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalara aktarmak için Birliğimiz önemli bir proje hazırlamıştı. Geçtiğimiz sayılarda sizlerle paylaştığımız proje, Avrupa Birliği standartlarına göre hazırlanarak, doküman halinde İMKB ve SPK'ya sunuldu. Sürecin bir an önce sonuçlandırılması için İMKB ve SPK ile işbirliği içinde çabalarımız sürüyor.

Yine üyelerimizden gelen talepler doğrultusunda yeni bir çalışmamız daha hayat geçti. Birliğimizce bir Özgeçmiş Bankası oluşturularak internet sitemizde sektörümüzün hizmetine sunuldu. Konuyla ilgili ayrıntılı haberi **gündem**'in ilerleyen sayfalarında okuyabilirsiniz.

Değerli üyelerimiz,

Bildiğiniz gibi, 10 Mayıs'ta Olağan Genel Kurul Toplantımız yapılacak. Her zaman olduğu gibi sektörümüzü bir arada ve dayanışma içinde görmeyi diliyorum, şimdiden sizleri Genel Kurulumuza davet ediyorum.

Saygılarımla,

T. Metin AYIŞIK
BAŞKAN

Yatırımcıları Koruma Fonu Ödentileri

Bilindiği üzere, Sermaye Piyasası Kurulu, Yatırımcıları Koruma Fonuna yapılacak yıllık ödentilerin hesaplanmasında kullanılan oranların %50 oranında azaltılmasına karar vermiştir.

Üyelerimizin sermaye piyasası işlemlerinde önemli bir aracılık maliyeti olan Yatırımcıları Koruma Fonu ödentilerinde sağlanan bu indirim, sektörde memnuniyetle karşılanmıştır. Ancak, halihazırdaki Fon mevcudu, tedrici tasfiye kapsamında bir aracı kuruluşun bulunmaması, olağanüstü durumlarda Kurulun ödenti oranlarını artırma ve sonraki yıllara mahsuben geçici ödenti alabilme olanakları dikkate alınarak, ihtiyaç oluşana kadar üyelerimizden ödenti alınmaması yönündeki önerimiz Kurula iletilmiştir.

Takasbank Hisse Senetlerine Likidite Kazandırılması

Sermaye Piyasası Kurulu, aracı kurumların sahip oldukları Takasbank hisselerini mali durumlarındaki güçlük nedeniyle satmak istemeleri halinde; hisselerinin belli bir bölümünün İMKB tarafından satın alınmasına, sermaye yeterliği tabanı hesaplamalarında Takasbank hisse senetlerinin belirlenen üst sınıra kadar olan kısmının indirim kalemi olarak kabul edilmemesine ve likidite yükümlülüğünün hesaplanmasında likit varlıklara dahil edilmesine ilişkin kararlarını 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla kaldırma kararı almıştır.

Bu karar üzerine Birliğimiz, yeni düzenlemeler gerçekleşinceye dek, mevcut ilke kararlarının uygulanmasını talep etmiştir. Kurul, 9 Kasım 2006 tarihli toplantısında talebimizi değerlendirerek, mevcut uygulamanın 2007 yılı Mart ayı sonuna kadar yürürlükte kalmasına karar vermiştir.

Ancak, Takasbank hisse senetlerine likidite kazandırılmasına yönelik düzenlemeler halen tamamlanmamıştır. Söz konusu hisse senetleri üyelerimizin bilançolarında önemli bir aktif olduğundan likit varlık olarak kabul edilmemesi durumunda ciddi

sermaye yeterliliği sorunlarına neden olabilecektir.

Üyelerimizin karşılaşılabilecekleri olası olumsuz etkilerin giderilmesi amacıyla, düzenlemeler gerçekleştirilinceye kadar mevcut ilke kararının uygulanmasına devam edilmesi yönündeki önerimiz Kurula iletilmiştir.

Aracı Kurumların Saklama Hizmeti Vermesi

Müşterilere ait varlıkların ve kıymetli madenlerin saklanması, kayıtlarının tutulması, varlık ve nakit hareketlerinin idaresi ve kontrolü faaliyetlerinin, portföy saklama kuruluşu bankalar tarafından yerine getirilmesi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hükme bağlanmıştır.

Aracı kurumların da portföy yönetim şirketlerine portföy saklama kuruluşu olarak saklama hizmeti sunabilmesine olanak sağlanması hususundaki görüş ve önerilerimiz çeşitli defalar Kurula iletilmiştir.

Konuyla ilgili olarak üyelerimizce yapılan başvurulardan; portföy saklama kuruluşlarının sadece bankalardan oluşturulmasının, sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan aracı kurumlar ile bankalar arasında haksız rekabet ortamının oluşmasına sebebiyet verdiği anlaşılmaktadır.

Portföy yöneticiliği faaliyetini ayrı bir şirket kurarak yerine getiren aracı kurumlar açısından, sakla-

ma önemli bir aracılık maliyeti unsuru haline gelmiş ve müşteri bilgilerinin bankalarla paylaşılması sebebiyle müşteri gizliliği bozulmuştur.

Aracı kurumlarca yürütülen sermaye piyasası faaliyetlerinin Kurulun etkin gözetim ve denetiminde olduğu, takas ve saklama risklerinin azaltılması konularında tüm tedbirlerin alındığı bir yapıda, bankalar lehine yapılan bu düzenlemenin bireysel müşteri portföy yönetimi hesaplarındaki işlem maliyetlerini artırıcı bir etki yarattığı görüşünderiz.

Bu çerçevede, portföy yönetim şirketlerinin müşterilerine ait finansal varlıkların saklanması, kayıtlarının tutulması, varlık ve nakit hareketlerinin idaresi ve kontrolü faaliyetlerinin aracı kurumlar tarafından da sunulabilmesi yönündeki görüşümüz Kurula iletilmiştir.

Aracı Kurumların Türev Sözleşmelerde Taraf Olması

Bilindiği üzere aracı kurumlar, Kuruldan yetki belgesi almak kaydıyla türev araçların alım satımına aracılık etmektedirler.

Bununla birlikte, aracı kurumların müşterileriyle karşılıklı anlaşmaları çerçevesinde kendi nam ve hesaplarına, opsiyon ve vadeli işlem sözleşmeleri düzenleyip düzenlemeyeceklerine (sözleşmenin tarafı olup olamayacaklarına) ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Kurulun 19 Aralık 2003 tarihli İlke Kararında;

- Forward sözleşmelerin, sermaye piyasası araçlarına ilişkin Kanun'un 3'üncü maddesinde yer alan ayrıma göre diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilmesine,
- Ancak bu sözleşmelerin,
 - borsa veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmemeleri,
 - herhangi bir aracılık faaliyetinin olmaması,
 - yetkili kuruluşların bu işlemleri yatırımcılarla karşılıklı anlaşmalar çerçevesinde kendi nam ve hesaplarına gerçekleştirmeleri,koşullarıyla Kurulun düzenlemelerine tabi olmamasına karar verilmiştir. Söz konusu İlke Kararı'nda

belirtilen yetkili kuruluşlar ifadesinin, aracı kurumları da kapsadığı; aracı kurumların opsiyon ve vadeli işlem sözleşmelerinin tarafı olabileceği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Ancak uygulama birliğinin sağlanması ve oluşan tereddütlerin giderilmesi için konuya ilişkin olarak bir açıklama yapılması Kuruldan talep edilmiştir.

Yatırım Fonları Tebliğ Taslağı

Yurtdışı uygulamalarda "guaranteed fund" ve "protected fund" olarak adlandırılan "garantili yatırım fonları" ve "korunmalı yatırım fonları"nın kuruluşuna imkân sağlamak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanan "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Taslağı"na ilişkin Birliğimiz görüş ve önerileri 2006 yılı Kasım ayında Kurula iletilmiştir.

13 Mart 2007 tarihi itibarıyla Kurulun internet sitesinde yeniden görüşe açıldığı belirtilen Tebliğ Taslağı'na ilişkin son görüş ve önerilerimiz de Kurula iletilmiştir.

Derecelendirme Tebliğ Taslağı

Sermaye Piyasası Kurulunun "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" derecelendirme faaliyetinin tarafsız, şeffaf, kaliteli ve güvenilir biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Uluslararası Menkul Kıymetler Kuralları Örgütü (IOSCO) tarafından yayımlanan kredi derecelen-

dirme kuruluşlarına ilişkin etik ilkeler ve Kurul tarafından tespit edilen ihtiyaçlar çerçevesinde yeniden düzenlenerek kamuoyunun görüşlerine açılmıştır. Söz konusu Taslağa ilişkin Birliğimiz görüşleri Kurula iletilmiştir.

Sicil Tutma Sisteminde Yenilik: TSPAKB Özgeçmiş Bankası

Üyelerimizin sorunlarını ve çözüm önerilerini belirlemek amacıyla 2006 yılının Mayıs ayında yaptığımız çalışma kapsamında üyelerimiz; Birliğimiz Sicil Tutma Sistemi üzerinde personel teminini kolaylaştırıcı bir platform oluşturulması yönünde öneri ve taleplerini dile getirmişlerdir. Ayrıca, sermaye piyasası kurumlarının yöneticileri ve insan kaynakları yetkilileri de, özellikle lisans belgesine sahip personel ihtiyacına yönelik taleplerini Birliğimize iletmıştır.

Tüm bu öneri ve talepleri dikkate alan Birliğimiz, Özgeçmiş Bankası'nın oluşturulması için çalışmalara başlamıştır.

Sektörün, lisanslı personele hızlı, güvenilir ve maliyetsiz bir yöntemle ulaşabilmesine yardımcı olabilmek amacıyla, Birliğimiz Sicil Tutma Sistemi üzerinde oluşturulan Özgeçmiş Bankası, Mart ayı içinde sistem kullanıcılarının hizmetine sunulmuştur.

TSPAKB Özgeçmiş Bankası'ndan ilk etapta **çalışmayan kişiler** (lisans belgesi olan ya da olmayan) ve **insan kaynakları yetkilileri** faydalanabilecektir. Bu yapı ile, iş arayan çalışmayan siciller

ile personel arayışı olan insan kaynakları yetkililerinin sistem üzerinde buluşması ve alınan sonuçların sistemde takip edilebilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmayan kişiler, tercihleri doğrultusunda Sicil Tutma Sisteminde yer alan bilgilerinden özgeçmiş oluşturabilecek, iş arama durumuna göre özgeçmişlerini **Aktif** hale getirebileceklerdir.

Kurum insan kaynakları yetkilileri ise, Özgeçmiş Bankasında iş ilanı yaratabilecek, bu ilana başvuru alabilecek ve aynı zamanda ihtiyaçları doğrultusunda kriterlere göre sorgu yapabileceklerdir. Sorgu sonucunda uygun buldukları adayları seçerek elektronik posta mesajı gönderebilecek ve böylece bu mesajlara olumlu yanıt veren adaylarla sürecini sonuçlandırabileceklerdir.

Bu yapı sayesinde, aynı zamanda TSPAKB Sicil Tutma Sisteminin güncelliğinin ve kullanılabilirliğinin artırılması da hedeflenmektedir. İlgililerin ücretsiz olarak yararlanacakları Özgeçmiş Bankasına internet sayfamızda Sicil Tutma Sistemi üzerinden ulaşabilmektedir.

Özgeçmiş Bankası, Nisan ayında yapılacak bir bilgilendirme toplantısıyla insan kaynakları yetkililerine tanıtılacaktır.

Eğitim Kılavuzlarımız Güncellendi

Birliğimizin internet sitesinde yer alan ve lisanslama sınavlarına kaynakça teşkil eden Temel Düzey, İleri Düzey ve Türev Araçlar eğitim kılavuzlarında, sınava yönelik güncelleme çalışmalarımız tamamlanmıştır. Güncellenen kılavuzlara, Birliğimiz internet sitesinde Eğitim başlığı altından ulaşabilmektedir.

Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitimleri

Temel Düzey, İleri Düzey ve Türev Araçlar eğitimlerimiz planlanarak üyelerimize duyurulmuştur. 26-27 Mayıs 2007 tarihinde düzenlenecek sınavlara yönelik olan eğitimlerle ilgili detaylara, Birliğimizin internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

Mart-Nisan 2007 Dönemi Değerleme Uzmanlığı Eğitim Programı

Eğitim Tarihi	Eğitim Adı	Süre
31 Mart-1 Nisan	Mesleki Mevzuat	2 gün
4-5 Nisan	Gayrimenkul Değerleme Esasl.	2 gün

Eğitimlerimize başvurular, eğitim başlama tarihinin 3 gün öncesine kadar devam etmekte ve bireysel başvurular da kabul edilmektedir.

Birliğimizce, 26-27 Mayıs 2007 tarihlerinde düzenlenecek olan Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Lisanslama Sınavı kapsamında ilk kez, 4-8 Nisan 2007 tarihleri arasında "Kredi Derecelendirme ve Finans" modülüne yönelik eğitim düzenlenecektir. Bu eğitimimiz, genel mektup ile üyelerimize duyurulmuştur.

Değerleme Uzmanlığına yönelik eğitimlerimizden İnşaat ve Gayrimenkul Muhasebesi eğitimi 24 kişinin katılımıyla, İlgili Vergi Mevzuatı eğitimi 20 kişinin katılımıyla, Temel Finans Matematiği eğitimi 29 kişinin katılımıyla tamamlanmıştır. Önümüzdeki

günlerde yapılacak Değerleme Uzmanlığı Eğitim Programı tabloda yer almaktadır.

Lisans Yenileme Eğitimleri

Mart 2007 döneminde, Temel Düzey Lisans Yenileme eğitimine 92 kişi, İleri Düzey Lisans Yenileme eğitimine 67 kişi olmak üzere toplam 159 kişi katılmıştır. Nisan 2007 dönemi için eğitimlerimiz planlanarak Sicil Tutma Sistemi'ne tanımlanacaktır.

Lisans Yenileme eğitimlerine katılıma ilişkin toplam sayılara yan sayfadaki tabloda yer verilmiştir.

Mesleki Gelişim Eğitimleri

Birliğimizce ilk kez "Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Sermaye Yeterliliği Tablolarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar" eğitimi 27 Mart 2007 tarihinde 25 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Nisan-Mayıs 2007 Lisanslama Eğitim Programı

Tarih	Eğitim Adı	Lisans Türü	Süre
7-8 Nisan	Muhasebe, Denetim ve Etik Kurallar	İleri Düzey	2 gün
10 Nisan	Takas ve Operasyon İşlemleri	Temel Düzey	1 gün
11-13 Nisan	Temel Finans Matematiği, Değerleme Yöntemleri, Muhasebe ve Mali Analiz	Temel Düzey	3 gün
12-15 Nisan	Finansal Yönetim	İleri Düzey	4 gün
24-26 Nisan	Ulusal ve Uluslararası Piyasalar	İleri Düzey	3 gün
27-29 Nisan	Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasalarının İşleyişi, Türev Araçlar, Türev Araçlarla Arbitraj ve Korunma	Türev Araçlar	3 gün
28-29 Nisan	Genel Ekonomi ve Mali Sistem	Temel/İleri Düzey	2 gün
1-3 Mayıs	Sermaye Piyasası Mevzuatı ve İlgili Mevzuat ve Etik Kurallar	Temel/İleri Düzey	2 ½ gün
4 Mayıs	Muhasebe, Takas ve Operasyon İşlemleri	Türev Araçlar	1 gün
5-6 Mayıs	Analiz Yöntemleri	İleri Düzey	2 gün
14 Mayıs	Tahvil ve Bono Piyasaları	Temel Düzey	1 gün
15 Mayıs	Hisse Senedi Piyasaları	Temel Düzey	1 gün
18 Mayıs	İlgili Vergi Mevzuatı	Temel Düzey	1 gün
19 Mayıs	İlgili Vergi Mevzuatı	İleri Düzey	1 gün
19 Mayıs	Diğer Teşkilatlanmış Piyasa ve Borsalar	Temel Düzey	1 gün
20 Mayıs	Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları	Temel Düzey	1 gün

Yine ilk kez "İpotekli Konut Finansman Sisteminin (Mortgage) Genel Esaslar"ı eğitiminin 17-18 Nisan 2007 tarihinde yapılması planlanarak üyelerimize duyurulmuştur. Eğitimlere ilişkin detaylar, Birliğimizin internet sitesinde bulunan Eğitim bölümünden takip edilebilmektedir.

Kuruma Özel Eğitimler

Mart 2007 dönemi içinde VOB-Üye Temsilcisi, İlgili Vergi Mevzuatı, Ulusal ve Uluslararası Piyasalar konularında düzenlenen 3 farklı eğitime toplam 82 kişi katılmıştır.

VOB Eğitimleri

VOB-Üye Temsilcisi eğitimi, 24-29 Mart 2007 tarihinde 18 ki-

Lisans Yenileme Eğitimleri		
Eğitim Adı	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Katılımcı Sayısı
2006 Yılı		
Temel Düzey	22	970
İleri Düzey	12	307
Türev Araçlar	2	27
Takas ve Operasyon İşlemleri	2	56
Değerleme Uzmanlığı	3	45
TOPLAM	41	1,405
2007 Ocak-Mart		
Temel Düzey	6	226
İleri Düzey	5	171
Türev Araçlar	1	46
Takas ve Operasyon İşlemleri	2	54
TOPLAM	14	497
GENEL TOPLAM	55	1,902

sinin katılımıyla, VOB-Uygulama eğitimi 30 Mart 2007 tarihinde 15 kişinin katılımıyla tamamlanmıştır. Yeni eğitim tarihleri planlanarak internet sitemizden duyurulacaktır.

Modül Geçmede İlk 4 Yıl Mayıs 2007'de Sona Eriyor!

Lisanslama sınavlarına ilişkin ilk 4 yıllık modül geçme sistemi Mayıs 2007'de sona ermektedir. Bu durumda, ilk kez Eylül 2002, Ocak 2003 ve Mayıs 2003 dönemlerinde sınavlara girmeye başlayan adayların, Mayıs 2007'deki sınavlarda da başarılı olamadıkları taktirde, başarılı oldukları modüller de dahil olmak üzere tüm modülleri geçersiz hale gelecektir.

Tüm modülleri geçersiz olan adaylar, daha sonraki dönemlerde düzenlenecek olan lisanslama sınavlarına girmeye devam edebileceklerdir.

Ancak, modüller sıfırlandığı için, daha önce başarılı oldukları modüllerden de tekrar sınava girmek durumunda kalacaklardır.

Lisans Başvurularında Son Durum

Birliğimiz Sicil Tutma Sisteminde kayıtlı bulunan kişi sayısı 23,124'e, lisans sayısı ise 21,672'ye ulaşmıştır.

Düzenlenen sınavlar sonucunda başarılı olan adayların lisans başvurusu 10,407'ye ulaşmış, başvuruların 9,650 adedi sonuçlandırılmıştır.

Lisans Türü	Başvurulan Onaylanan Sonuçlanan		
	Lisans	Lisans Başvuru	%
Temel Düzey	6,304	5,806	92
İleri Düzey	2,572	2,443	95
Türev Araçlar	571	534	94
Değerleme Uzmanlığı	497	459	92
Takas ve Operasyon	290	267	92
Kredi Derecelendirme	87	73	84
Kurumsal Yönetim Derecelendirme	86	68	79
Toplam	10,407	9,650	93

Avrupa Birliği ve Türkiye’de Aracı Kuruluşların Faaliyet Alanları

Zeynep Emre
Araştırma ve İstatistik

Globalleşme ile birlikte son yıllarda ülkemize yoğun bir yabancı sermaye girişi yaşanmaktadır. Reel sektör kuruluşlarının yanı sıra finansal piyasalarda faaliyet gösteren kuruluşlarda da el değiştirmeler ve yabancı ortaklıklar son yıllarda sıklıkla görülmektedir.

Bankaların yabancılar tarafından satın alınması veya ortak olması ile başlayan bu yabancı sermaye girişi, özellikle son iki yılda aracı kurumlar cepesinde hız kazanmıştır. El değiştiren 25 kurumun 20 tanesi yabancılarla, dördü yerli kişilere ve biri yerli-yabancı konsorsiyumuna satılmıştır.

Yabancı kurumların Türkiye sermaye piyasasında daha yoğun olarak faaliyet göstermeleri ile birlikte, mevcut yerel kurumlar ile yeni gelen yabancı kökenli aracı kurumlar arasında rekabetin yaşan-

ması kaçınılmazdır. Yeni yabancı kökenli kurumların sermaye piyasasının değişik alanlarında ve daha çeşitli ürünlerde bilgi birikimi, rekabeti hızlandıracaktır. Bu açıdan yabancı kurumların faaliyet alanlarını bilmek faydalı olacaktır.

Bunun yanı sıra Avrupa Birliği’ne katılım sürecinde Türkiye sermaye piyasası düzenlemelerinde uyum çalışmaları devam etmektedir. Bu noktadan hareketle, çalışmamızda banka ve aracı kurumların Türkiye ve AB düzenlemelerine göre karşılaştırmalı bir analizini sunuyoruz.

I. TÜRKİYE DÜZENLEMELERİ

Bankaların Faaliyet Konuları

Bankacılık Kanununun 4. maddesine göre Türkiye’deki bankaların faaliyetleri şöyledir:

Bankalar, diğer kanunlarda öngörülen hükümler saklı kalmak kaydıyla aşağıda belirtilen faaliyetleri gerçekleştirebilirler:

1. Mevduat kabulü,
2. Katılım fonu kabulü,
3. Nakdî, gayrinakdî her cins ve surette kredi verme işlemleri,

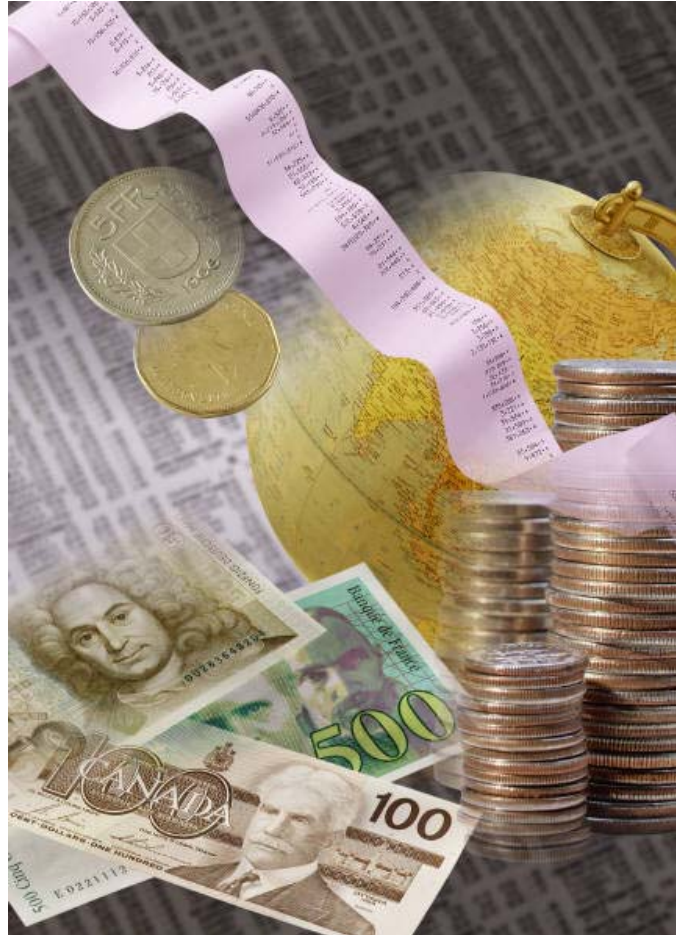

4. Nakdî ve kaydî ödeme ve fon transferi işlemleri, muhabir bankacılık veya çek hesaplarının kullanılması dahil her türlü ödeme ve tahsilat işlemleri,
5. Çek ve diğer kambiyo senetlerinin iştirası işlemleri,
6. Saklama hizmetleri,
7. Kredi kartları, banka kartları ve seyahat çekleri gibi ödeme vasıtalarının ihracı ve bunlarla ilgili faaliyetlerin yürütülmesi işlemleri,
8. Efektif dahil kambiyo işlemleri; para piyasası araçlarının alım ve satımı; kıymetli maden ve taşların alımı, satımı veya bunların emanete alınması işlemleri,
9. Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli maddelere ve dövizde dayalı; vadeli işlem sözleşmelerinin, opsiyon sözleşmelerinin, birden fazla türev aracı içeren basit veya karmaşık yapıdaki finansal araçların alımı, satımı ve aracılık işlemleri,
10. Sermaye piyasası araçlarının alım ve satımı ile geri alım veya tekrar satım taahhüdü işlemleri,
11. Sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık işlemleri,
12. Daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının aracılık maksadıyla alım satımının yürütülmesi işlemleri,
13. Başkaları lehine teminat, garanti ve sair yükümlülüklerin üstlenilmesi işlemleri gibi garanti işleri,
14. Yatırım danışmanlığı işlemleri,
15. Portföy işletmeciliği ve yönetimi,
16. Hazine Müsteşarlığı ve/veya Merkez Bankası ve kuruluş birlikleri nezdinde oluşturulan bir sözleşme kapsamında üstlenilen yükümlülükler çerçevesinde alım satım işlemlerine ilişkin piyasa yapıcılığı,
17. Faktoring ve forfaiting işlemleri,
18. Bankalararası piyasada para alım satım işlemlerine aracılık,
19. Finansal kiralama işlemleri,
20. Sigorta acenteliği ve bireysel emeklilik aracılık hizmetleri.

kiralama, yatırım danışmanlığı ve portföy işletmeciliği işlemlerini yapamazlar. Kalkınma ve yatırım bankaları mevduat ve katılım fonu kabul faaliyetlerini gerçekleştiremezler.

Bankacılık Kanununda yer almasına rağmen bankaların yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi, sermaye piyasası araçlarının ihracı, hisse senetlerinin borsada alım-satımı gibi faaliyetleri yapamamasının yasal dayanağına ilişkin hüküm Sermaye Piyasası Kanununun 34. maddesidir. Bu maddede şöyle denilmektedir, "Aracı kuruluşların aracılık faaliyetlerine ilişkin esaslar Kurul tarafından düzenlenir. Kurul, her bir aracılık faaliyetinin ayrı kuruluşlar tarafından yapılmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir".

Kurul bu yetkiye dayanarak, sermaye piyasası faaliyetlerinin hangi kurumlar tarafından yapılacağını Seri:V No:46 sayılı Tebliğ ile düzenlemiştir. Bankalar Kanununda da "diğer kanunlarda öngörülen

Mevduat bankaları, katılım fonu kabulü, finansal

hükümler saklı kalmak kaydıyla" bankaların yapabilecekleri faaliyetler belirtilmiştir. SPK'nın söz konusu düzenlemeleri de "saklı hükümler" kapsamında olduğundan bankalar, kendi kanunlarında yer almasına rağmen borsada hisse senedi alım satımı, yatırım danışmanlığı, portföy yöneticiliği, halka arza aracılık faaliyetlerinde bulunamamaktadırlar.

Mevduat bankaları, sermaye piyasası faaliyetlerinin bir kısmını aracı kurumun acentesi olarak yapabilirler. Bunlar; sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık işlemleri ve daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının aracılık maksadıyla alım satımının yürütülmesi işlemleridir.

Aracı Kurumların Faaliyetleri

Aracılık faaliyetlerinin tanımı ve türleri Sermaye Piyasası Kurulunun Seri:V No:46 sayılı Tebliğinde belirtilmiştir.

Sermaye piyasasında aracılık, sermaye piyasası araçlarının Kanununun 30 ve 31'inci maddeleri çerçevesinde; yetkili kuruluşlar tarafından kendi nam ve hesabına, başkası nam ve hesabına, kendi namına başkası hesabına ticari amaçla alım satımıdır.

Sermaye piyasasında aracılık faaliyetleri, halka arza aracılık, alım satım aracılık ve türev araçların alım satımının yapılmasına aracılıktan oluşur.

Halka arza aracılık, alım satım aracılık ve türev araçların alım satımının yapılmasına aracılık faaliyetleri Kanununun 31'inci maddesi uyarınca Kuruldan yetki belgesi almış aracı kuruluşlarca yapılabilir.

Aracı Kurumların Sermaye Piyasası Faaliyetleri

Aracı kurumlar, aracılık faaliyetleri kapsamında aşağıda sayılan her bir faaliyet için Kuruldan yetki belgesi almak kaydıyla;

1. Sermaye piyasası araçlarının ihracına veya halka arz yoluyla satışına,
2. Daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının alım satımına,
3. Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli ma-

denlere ve dövizde dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil türev araçların dayandığı kategoriler itibarıyla ayrı ayrı veya bütün olarak türev araçların alım satımına, aracılık edebilirler.

Aracı kurumlar ayrıca;

1. Sermaye piyasası araçlarının geri alım veya satım taahhüdüyle alım satımı (repo-ters repo),
2. Yatırım danışmanlığı,
3. Portföy yöneticiliği,

faaliyetlerini, her bir faaliyet için Kuruldan yetki belgesi almak suretiyle yapabilirler.

Aracı Kurumların Sunabilecekleri Diğer Hizmetler

Aracı kurumlar, sayılan faaliyetlerin yanı sıra, Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle diğer finansal ürün ve hizmetleri de sunabilirler. Söz konusu finansal hizmet ve ürünün sunumunun kendi özel mevzuatında özel bir izne veya yetkiye bağlanmış olması durumunda, bu hizmet veya ürünün sunumuna başlanmadan önce aracı kurumlar tarafından gerekli izinlerin alınması zorunludur.

Bankaların Sermaye Piyasası Faaliyetleri

Bankalar,

1. Daha önce ihraç edilmiş sermaye piyasası araçlarının,
 - a. Borsa dışında,
 - b. Hisse senedi işlemleri hariç olmak üzere borsada,alım satımına aracılık,
2. Repo-ters repo,
3. Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli maddelere ve dövizde dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeli dahil türev araçların dayandığı kategoriler itibarıyla ayrı ayrı ya da bütün olarak türev araçların alım satımına aracılık,

faaliyetlerini yapabilirler.

Mevduat kabul etmeyen bankalar ise yukarıda sayılan faaliyetlerin yanı sıra sermaye piyasası araç-

larının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık, portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı faaliyetlerini de yapabilirler.

II. AVRUPA BİRLİĞİ DÜZENLEMELERİ

Kredi Kurumları

Avrupa Birliği'nde kredi kurumlarının faaliyetleri Direktif 2000/12/EC ile düzenlenmiştir. Kredi kurumu, kendi adına ve hesabına, halktan geri ödemek kaydıyla mevduat ve başka fonlar toplayan ve kredi açan bir işletme veya firma anlamına gelmektedir.

Kredi Kurumlarının Faaliyetleri:

1. Mevduatların ve başka geri ödemeli fonların kabulü ve toplanması,
2. Kredi/ödünç verme işleri (tüketici kredileri, mortgage, faktoring ve forfaiting de kapsar),
3. Finansal kiralama,
4. Para transfer hizmetleri,
5. Ödeme araçları ve belgelerinin (örn. kredi kartları, seyahat çekleri ve banka çekleri) verilmesi ve yönetimi,
6. Garanti ve teminatlar,
7. Kendi hesabına veya müşteriler adına ve hesabına alım satım,
 - a. Para piyasası enstrümanları (çekler, senetler, mevduat sertifikaları, vb.)
 - b. Döviz
 - c. Finansal vadeli işlemler ve opsiyonlar
 - d. Kur ve faiz oranı enstrümanları ve
 - e. Devredilebilir menkul kıymetler
8. Menkul kıymet/hisse ihraçlarına katılım ve bu ihraçlarla ilgili hizmetler,
9. Şirketlere sermaye yapısı, endüstriyel strateji ve bağlantılı konularda danışmanlık hizmetleri ve ayrıca, birleşmeler ve şirket iktisaplarıyla ilgili hizmetler,
10. Para simsarlığı,
11. Portföy yönetimi ve danışmanlık hizmetleri,
12. Menkul kıymetlerin/hisselerin saklanması ve yönetimi,
13. Kredi referans hizmetleri,
14. Saklama hizmetleri.

Yatırım Kuruluşları

Avrupa Birliği'nin Finansal Ürün Piyasaları Direktifi (MiFID-Markets in Financial Instruments Directive) yatırım kuruluşlarının faaliyetlerini düzenlenmektedir. Direktif kapsamındaki hizmetler özetle şöyledir:

Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri:

1. Bir veya daha fazla finansal ürüne ait emirlerin alınması ve iletilmesi,
2. Müşteri adına emirlerin gerçekleştirilmesi,
3. Aracı kurumun kendi hesabına işlem yapması,
4. Portföy yönetimi,
5. Yatırım danışmanlığı,
6. Sermaye piyasası araçlarının halka arzına bakiyeyi yüklenim yoluyla aracılık etmek,
7. Sermaye piyasası araçlarının halka arzına en iyi gayret yöntemiyle aracılık etmek,
8. Alternatif işlem kanallarının işletilmesi ve bunların üzerinden işlemlerin yapılması.

Yardımcı Hizmetler:

1. Finansal ürünlerin saklanması ve bununla ilgili diğer hizmetler,
2. Finansal kuruluşun aracılık ettiği bir veya daha fazla finansal üründe işlem yapması için yatırımcıya kredi vermesi,
3. Sektörel strateji, sermaye yapılanması ve ilgili diğer konularda danışmanlık yapmak, şirket satın alma ve birleşme projelerinde danışmanlık yapmak ve hizmet vermek,
4. Yatırım faaliyetlerine ilişkin döviz işlemleri,

5. Araştırma ve finansal analiz,
6. Yüklenim hizmetleri,
7. Türev ürünlerin yüklenim hizmetleri.

III. TÜRKİYE ve AVRUPA BİRLİĞİ DÜZENLEMELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Banka ve aracı kurumlar için geçerli olan düzenlemeler genel çerçevede birbirleri ile çok yakındır. Banka veya genel tanımıyla kredi kurumları, AB düzenlemelerine göre menkul kıymetlerin halka arzı, alım satımı, portföy yönetimi ve yatırım danışmanlığı hizmetlerini yapabilmektedir. Bu faaliyetleri için ayrıca bir yetki almalarına gerek yoktur ancak yetkili otorite, yatırım hizmetlerinin ilgili düzenlemeye uygunluğunu inceler.

Ülkemizde, söz konusu yatırım hizmetleri Bankacılık Kanununda bankaların gerçekleştirebileceği hizmetler olarak yer alsa da, bankalar bu faaliyetleri SPK'nın ilgili düzenlemeleri gereğince yapamamak-

tadırlar. Bu faaliyetlerden menkul kıymetlerin halka arzı ve alım satım işlemlerini aracı kurumun acentesi olarak gerçekleştirebilirler.

Faaliyetleri incelediğimizde, Türkiye ve AB'de sadece mevduat bankaları mevduat toplayabilmektedir. Kredi verme konusunda Türkiye'de de, AB'de de mevduat bankaları ve yatırım bankaları yetkilidir. Aracı kurumların verdiği krediler ise kurumun aracılık ettiği finansal üründe işlem yapması için yatırımcıya kredi vermesi ile sınırlıdır.

Para transferi hizmetleri, nakdî ve kaydî ödeme ve fon transferi işlemleri, muhabir bankacılık veya çek hesaplarının kullanılması dahil her türlü ödeme ve tahsilat işlemlerini kapsamakta olup Türkiye ve Avrupa Birliği'ndeki mevduat ve yatırım bankaları bu hizmeti verebilmektedir. Türkiye'de aracı kurumlar para transfer hizmetlerini Takasbank A.Ş. aracılığıyla gerçekleştirmektedirler. Avrupa Birliği'ndeki aracı kurumlarda ise bu para transferi yardımcı hizmet olarak kabul edilmektedir.

Aracı Kuruluşların Karşılaştırmalı Faaliyet Alanları

Faaliyetler	Mevduat Bankası		Yatırım Bankası		Aracı Kurum	
	Türkiye	AB	Türkiye	AB	Türkiye	AB
Mevduat toplama	✓	✓				
Kredi verme	✓	✓	✓	✓		
Para transferi	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ödeme araçları (kredi kartı, çek, vb.)	✓	✓	✓	✓		
Garanti ve teminatlar	✓	✓	✓	✓		
Finansal kiralama		✓	✓	✓		
Faktoring, forfaiting	✓	✓	✓	✓		
Saklama	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Alım satım işlemleri						
- Para piyasası araçları	✓	✓	✓	✓		
- Döviz	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- Finansal vadeli işlemler ve opsiyonlar	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- Kur ve faiz oranı enstrümanları	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- Hisse senedi - Borsada	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- Diğer sermaye piyasası araçları	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Menkul kıymet/hisse ihracına aracılık		✓	✓	✓	✓	✓
Yatırım danışmanlığı		✓	✓	✓	✓	✓
Portföy yönetimi		✓	✓	✓	✓	✓
Şirket satın alma ve birleşme danışmanlığı	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Finansal araçlar için kredi verilmesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Araştırma ve finansal analiz	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Yüklenim hizmetleri		✓	✓	✓	✓	✓
Alternatif işlem kanallarının işletilmesi		✓		✓		✓

Kaynak: AB Direktifleri, Bankalar Kanunu, SPK Seri:V No:46 sayılı Tebliği

Ödeme araçları, kredi kartları, banka kartları ve seyahat çekleri gibi ödeme vasıtalarının ihracı ve bunlarla ilgili faaliyetlerin yürütülmesi işlemlerini kapsamaktadır. Türkiye ve Avrupa Birliği'nde mevduat ve yatırım bankaları kredi kartı, banka kartı, çek vb. ödeme araçlarını vermektedir. Aracı kurumların ise böyle bir yetkisi yoktur.

Benzer şekilde başkaları lehine teminat verme, garanti ve sair yükümlülüklerin üstlenilmesi işlemleri gibi garanti işlemleri, mevduat ve yatırım bankaları tarafından yapılabilmektedir. Finansal kiralama Türkiye'deki mevduat bankaları tarafından gerçekleştirilememekte ancak faktoring ve forfaiting işlemleri hem mevduat hem yatırım bankaları tarafından gerçekleştirilebilmektedir.

Aracı kurum ve yatırım kuruluşlarının faaliyetleri karşılaştırıldığında saklama faaliyetinde Türkiye ve AB ülkelerindeki aracı kurumlar arasında küçük bir farklılık görülmektedir. AB düzenlemesine göre yatırım kuruluşları saklama hizmeti verebilmektedir. SPK düzenlemesinde ise bu husus şöyle açıklanmıştır "Aracı kurumlar sadece, müşterileri tarafından verilen satış emrinin yerine getirilmesi için teslim edilen menkul kıymetlerle, müşterinin alım emri gereği satın alınan menkul kıymetleri, borsa mevzuatında belirlenen satış emrinin geçerlilik süresi ve gerçekleşen alım emrinin tasfiyesi için öngörülen azami süre içinde emanetinde tutabilir. Bu halin dışında, aracı kurum, gerek kendisine gerekse müşterilerine ait menkul kıymetleri yetkili Takas

ve Saklama Kuruluşu dışında hiçbir yerde tutamaz."

Mevcut sermaye piyasası düzenlemesine göre ülkemizde saklama hizmetine ilişkin bir izin veya yetkilendirme bulunmamaktadır. Bu nedenle bankalar ve aracı kurumlar saklama hizmeti verebilmektedir.

Bu noktada saklama kavramını da açıklamak faydalı olacaktır. Yatırımcı bir aracı kurumda işlem yapıyorsa ve hisse senedi bakiyesi o aracı kurumdaki hesabında kalıyorsa, yatırımcı saklama hizmetini o aracı kurumdan alıyordur. Ancak yatırımcı, işlem yaptıktan sonra hisse senetlerini bir başka kurumdaki hesabına aktarmak isterse, o kurumdan saklama hizmeti almıyor demektir. Bu durumda hisse senetlerini aktardığı diğer kurum saklamacı kuruluştur. Sermaye piyasamızda bu tür aktarım işlemleri yoğun olarak yabancı işlemlerinde olduğu için saklamacı kuruluş tanımı ile de yabancı işlemleri söz konusu olduğunda karşılaşılmaktadır.

Alım satım işlemleri incelendiğinde, para piyasası araçlarının alım satım işlemleri bankalar tarafından yapılabilmekte, ancak aracı kurumlar tarafından yapılmamaktadır. Para piyasası araçları ile belirtilen ürünler ise çek, senet, mevduat sertifikaları gibi ürünlerdir. Döviz alım satım işlemlerini yine sadece bankalar yapabilmektedir. Ülkemizde ise aracı kurumların 30 Aralık 2006 tarihinde yayınlanan Bakanlar Kurulu kararı ile sadece sermaye piyasası faaliyetlerinin gerçekleştirilmesiyle sınırlı olmak kaydıyla, sadece hesap sahibi müşterileri ile döviz alım satımı yapabilmeleri mümkün olmuştur. Yine aynı şekilde AB'de faaliyet gösteren aracı kurumlar da verdikleri yatırım faaliyetleri ile ilgili döviz işlemleri yapabilmektedirler.

Türkiye ve AB'de aracı kurum ve bankalar finansal vadeli işlemler, opsiyonlar, kur ve faiz enstrümanları ve diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edebilmektedirler. Alım satım işlemlerinde en önemli fark, borsada yapılan hisse senedi işlemlerinde görülmektedir. Türkiye'deki mevduat ve yatırım bankaları borsada hisse senedi alım satımını yapamamaktadırlar. Bu kurumlar sadece borsa dışı hisse senedi alım satımına yetkilidir-

ler. Kısacası Türkiye’de sadece aracı kurumlar hisse senedi alım satımı işlemi yapabilirken, AB’de hem bankalar hem aracı kurumlar hisse senedi işlemi yapabilmektedir.

Menkul kıymet ihracına aracılık, yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi ve yüklenim hizmetleri, incelediğimiz tüm kurumlar tarafından yapılabilirken, sadece Türkiye’deki mevduat bankaları tarafından yapılamamaktadır.

Şirket satın alma ve birleşme danışmanlığı, araştırma ve finansal analiz gibi danışmanlık hizmetleri ve finansal araçlar için kredi verilmesi hizmetleri, incelediğimiz tüm kurumlar tarafından verilebilmektedir.

Alternatif işlem kanalları (MTF-Multilateral Trading Facility) yeni bir yatırım hizmeti olarak AB düzenlemelerinde tanımlanmıştır (bkz. **gündem** sayı 54). Alternatif işlem kanalları tanımına alternatif işlem sistemleri ve elektronik iletişim ağları girilmektedir.

Alternatif işlem sistemleri (Alternative Trading Systems-ATS) elektronik ortamda alıcı ve satıcıları bir araya getiren sistemlerin genel adıdır. ATS’ler, eşleştirme sistemlerini, emir iletim sistemlerini ve elektronik iletişim ağlarını (Electronic Communication Networks-ECN) kapsamaktadır.

ECN’ler ise ATS’lerin bir alt kümesi olup yatırımcıların elektronik ortamda emir girebilmelerini ve başka bir aracıya gerek olmaksızın işlem yapmalarını sağlamaktadır (bkz. **gündem** sayı 18).

Türkiye’de alternatif işlem kanalları ile ilgili bir düzenleme olmadığı için Türkiye’deki banka ve aracı kurumların böyle bir faaliyeti bulunmamaktadır.

IV. GENEL DEĞERLENDİRME

Türkiye ve AB’de faaliyet gösteren finansal kurumların faaliyet alanları genel olarak birbiriyle uyumludur. En önemli farklılık borsada yapılan hisse senedi işlemlerinde görülmektedir. AB’de aracı kurumların yanı sıra mevduat ve yatırım bankaları da hisse senedi işlemleri yapabilirken, Türkiye’deki mevduat ve yatırım bankaları borsada hisse senedi alım satımı yapamamaktadırlar. Türkiye’de 1997 yılına kadar bankalar da hisse senedi işlemleri yapabilmekteydi. Ancak bu tarihten sonra SPK’nın ilgili düzenlemesi gereği borsada hisse senedi işlemleri yapma yetkileri kaldırılmıştır. Ancak bu farklılığın AB düzenlemelerine uyum çerçevesinde giderileceğini düşünmekteyiz.

Diğer bir farklılık ise Türkiye’deki mevduat bankalarının yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi ve yüklenim hizmetlerini verememeleridir. Bu hizmetler AB’de tüm banka ve aracı kurumlar tarafından verilebilmekteyken, Türkiye’de aracı kurumlar ve yatırım bankaları tarafından verilebilmektedir.

Sonuç olarak, AB mevzuatına uyum çerçevesinde sermaye piyasası düzenlemelerinde az sayıda değişiklik gerekmektedir. Bu değişiklikler yapılırken de ülkemizde yeni faaliyet göstermeye başlayan yabancı kurumların bilgi birikimi ve getirecekleri yeni ürünler için de uygun hukuki zeminin hazırlanması piyasanın gelişimi açısından önemlidir.

İMKB Şirketlerinde Yoğunlaşma

Ekin Fıkrkoca
Araştırma ve İstatistik

Ekonomik büyüme için, reel sektörün finansman ihtiyaçlarını ucuz ve hızlı biçimde karşılayabilen bir finansal sistemin varlığı büyük önem taşımaktadır. Türkiye’de, mali piyasalar üzerinden reel sektöre kaynak aktarımı, büyük oranda bankacılık sistemi aracılığı ile gerçekleşmektedir. Sermaye piyasası tarafında ise, temel finansman şekli halka arz ile hisse senedi ihracıdır. Borçlanma senetleri ihracı ise hayli düşük seviyededir.

Bu ayki raporumuzda İMKB’de halka açık şirketleri incelemekteyiz. Çalışmanın ilk bölümünde 2006 yılı sonu itibariyle halka açık şirketlerin piyasa değerleri çeşitli sınıflamalara göre sunulmaktadır. Ayrıca, halka açık kısmın piyasa değerlerine göre sıralanan hisse senetlerinin yoğunlaşmaları ve işlem hacimleri de verilmektedir. Daha sonraki bölümde ise, son yıllarda yapılan halka arzların büyüklükleri incelenmektedir.

I. İMKB ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERLERİNE GÖRE SIRALAMALARI

Bu bölümdeki sıralamalarda 31 Aralık 2006 itibariyle İMKB şirketlerinin toplam piyasa değerleri ve halka açık kısımlarının piyasa değerleri sunulmaktadır. Sıralamalar halka açık kısmın piyasa değerine göre yapılmıştır. Ayrıca, halka açık şirketlerin 2006 yılı işlem hacimleri de verilmiştir.

İMKB Endeks Hisse Senetlerinin Piyasa Değerlerine Göre Sıralaması

İlk olarak, İMKB’deki endekslere dahil olan şirketlerin piyasa değerleri ve işlem hacmi payları incelenmektedir.

İMKB-30 endeksine dahil olan 30 şirket işlem hacminin %59’unu, halka açık piyasa değerinin ise %67’sini oluşturmaktadır. İMKB-50 endeksini oluşturan şirketlerde halka açık kısmın piyasa değerinin toplamdaki payı %80’e çıkmaktadır. İMKB-100 şirketleri ise işlem hacminin %85’ini, halka açık piyasa değerinin ise %88’ini temsil etmektedir.

Endekslere dahil olmayan 222 şirket ise halka açık piyasa değerinin %12’sini oluşturmaktadır. Diğer bir deyişle, şirket sayısının üçte ikisini oluşturan bu şirketler toplam halka açık piyasa değerinin yaklaşık sekizde birini oluşturmaktadır. Bu şirketlerin işlem hacmindeki payı ise %15 seviyesindedir.

İMKB Hisse Senetlerinin Piyasa Değerlerine Göre Sıralaması

Bu bölümde, tüm İMKB senetleri halka açık kısımlarının piyasa değerine göre sıralanmıştır. Halka açık piyasa değeri en yüksek 10, 20, 50 ve 100 senedin piyasa değerleri ve işlem hacimindeki payları incelenmiştir.

Endeks	Şirket Sayısı	Halka Açık		
		İşlem Hacmi Oranı	Piyasa Değeri Oranı	Piyasa Değeri Oranı
İMKB-30	30	59,2%	64,2%	67,0%
İMKB-50	50	70,9%	77,7%	79,7%
İMKB-100	100	84,7%	86,7%	87,9%
Diğer	222	15,3%	13,3%	12,1%
Toplam	322	222 myr. \$	164 myr. \$	51 myr. \$

Halka açık kısmının piyasa değeri en yüksek olan 10 hisselerin, piyasa değerinin yaklaşık yarısını, işlem hacminin ise üçte birini oluşturduğu gözlenmektedir. İlk 50 hisseye bakıldığında ise, halka açık kısmın %84’ü, işlem hacminin %64’ü kapsanmış olmaktadır.

Halka açık piyasa değeri açısından ilk 100'den sonraya kalan 222 hisse senedi piyasa değerinin yalnızca %7'sini, buna karşılık işlem hacminin ise %18'ini oluşturmaktadır.

İMKB Hisse Senetlerinin Piyasa Değeri Kategorileri

İMKB'de işlem gören şirketleri halka açık kısımlarının piyasa değerlerine göre sıraladıktan sonra, halka açık kısımların büyüklüklerine göre kümelemek de mümkündür. Bu bölümde halka açık piyasa değeri eşiklerine göre hisse senetleri incelenmiştir. Belirlenen eşikler 100 milyon dolar, 10 milyon dolar ve 5 milyon dolardır.

Aralık 2006 sonu itibariyle 72 şirketin halka açık kısmının piyasa değerinin 100 milyon doların üzerinde olduğu, en yüksek halka açık piyasa değerinin 4,2 milyar dolar olduğu görülmektedir. Bu kategorideki şirketlerin işlem hacmi, toplam İMKB işlem hacminin %73'ünü oluşturmaktadır.

Piyasa değeri 10 ile 100 milyon dolar arasında olan 143 şirket ise, işlem hacminin %23'ünü oluşturmaktadır. Şirket sayıları açısından bakıldığında, halka açık kısmının piyasa değeri 10 milyon doların üzerinde olan 215 şirketin, toplam işlem gören senetlerin üçte ikisine denk geldiği görülmektedir. Bu şirketlerin, toplam halka açık piyasa değerinin tamamına yakını oluşturduğu görülmektedir.

Halka açık kısmının piyasa değeri 10 milyon doların altında kalan şirketler incelendiğinde, piyasa

değeri 5 ila 10 milyon dolar olan 47 şirket, 5 milyon doların altında olan 60 şirket olduğu görülmektedir. En düşük halka açık piyasa değerine sahip olan şirketin değeri 759.000 dolardır.

İMKB'nin halka açık toplam piyasa değerinin %1'inden azını oluşturan bu 107 şirket, işlem hacminin %4'ünü oluşturmaktadır.

II. İMKB'DE HALKA ARZLAR

Türkiye'de, bir şirketin hisse senetlerinin İMKB'de halka arz edilebilmesi için, ortaklık sermayesinin tamamının ödenmiş olması ve Sermaye Piyasası Kurulu'na başvuru tarihi itibariyle, hisse senetlerinin nominal değerleri toplamının, ortaklığın nominal sermayesine oranının en az;

- Sermayeleri 13,2 milyon YTL'ye kadar olan ortaklıklar için %25,
 - Sermayeleri 13,2 milyon ile 66 milyon YTL arasında olan ortaklıklar için %15,
 - Sermayeleri 66 milyon YTL ve daha fazla olan ortaklıklar için %5,
- olması gerekmektedir. Rakamlar 2007 başından itibaren geçerlidir.

2000-2006 dönemindeki 7 yıl içinde toplam 78 birincil halka arz yapıldığı görülmektedir. Rakamlara borsa yatırım fonları dahil edilmemiştir. Ancak, çeşitli yatırım ortaklıkları (girişim sermayesi, gayrimenkul) dahildir. Yatırım ortaklıklarının halka arzları hariç bırakılırsa, rakam 63'e inmektedir.

İMKB Hisse Senetlerinin Piyasa Değerlerine Göre Sıralama					
Sıralama	Şirket Sayısı	İşlem Hacmi		Halka Açık Piyasa Değeri	
		Oranı	Piyasa Değeri Oranı	Piyasa Değeri Oranı	Piyasa Değeri Oranı
İlk 10	10	32,7%	45,1%	48,1%	
İlk 20	20	49,8%	63,7%	65,1%	
İlk 50	50	63,9%	81,1%	83,5%	
İlk 100	100	81,7%	90,5%	93,4%	
Diğer	222	18,3%	9,5%	6,6%	
Toplam	322	222 myr. \$	164 myr. \$	51 myr. \$	

2000-2006 döneminde yılda ortalama 10'a yakın halka arz yapıldığı hesaplansa da, halka arzların yıllar içindeki dağılımı hayli farklılık göstermektedir. 2000 yılında 35 adet olan halka arz sayısı, bir sonraki yıl 1'e düşmüştür. Ancak, 2004 yılından itibaren halka arzlarda görece bir canlanma gözlenmektedir.

İMKB Hisse Senetlerinin Piyasa Değeri Kategorileri					
Halka Açık Piyasa Değeri Büyüklüğü	Şirket Sayısı	İşlem Hacmi		Halka Açık Piyasa Değeri	
		Oranı	Piyasa Değeri Oranı	Piyasa Değeri Oranı	Piyasa Değeri Oranı
>100 mn. \$	72	73,4%	86,1%	89,4%	
10-100 mn. \$	143	22,6%	12,1%	9,5%	
5-10 mn. \$	47	2,6%	1,3%	0,7%	
<5 mn. \$	60	1,4%	0,6%	0,4%	
Toplam	322	222 myr. \$	164 myr. \$	51 myr. \$	

Halka arzların büyüklükleri incelendiğinde de, önemli farklılıklar gözlenmektedir. Bu dönem içinde yapılan en düşük halka arz 2001'de gerçekleşmiş, halka arz edilen bir yatırım ortaklığının hasılatı 243.000 dolar seviyesinde olmuştur. En yüksek hacimli halka arz ise Turkcell tarafın-

İMKB'de Halka Arzlar

	Halka Arz Sayısı	H.A. Büyüklüğü (mn. \$)	Ort. H.A. Büyüklüğü (mn. \$)	Min. H.A. Büyüklüğü (mn. \$)	Mak. H.A. Büyüklüğü (mn. \$)
2000	35	2.806,2	80,2	0,8	1.780,30
2001	1	0,2	0,2	0,2	0,2
2002	4	56,5	14,1	2,5	21,2
2003	2	11,3	5,6	2,7	8,5
2004	12	599,8	50,0	2,8	172,0
2005	9	1.744,0	193,8	1,0	1.269,1
2006	15	930,5	62,0	0,9	318,3

ninin en az %25 olması gerekmektedir. Halka açıklık zorunluluğu sermaye arttıkça %5'e kadar inebilmektedir.

Çalışmada yapılan analiz, İMKB endekslerine dahil olmayan şirketlerin halka açık piyasa değeri payının %12 olduğunu göstermektedir. Başka bir sınıflandırmaya göre, halka açık kısmının piyasa değeri en düşük 222 hisse senedinde piyasa değerinin %7'sini, işlem hacminin ise %18'ini oluşturmaktadır. İMKB'de işlem gören şirketlerin üçte birinin ise halka açık kısmının piyasa değerinin 10 milyon doların altında olduğu görülmüştür.

İMKB Halka Arz Büyüklükleri

(2000-2006)	Şirket Sayısı	
	Yat. Ort.	Hariç Toplam
>100 mn. \$	11	13
10-100 mn. \$	33	35
5-10 mn. \$	13	13
<5 mn. \$	6	17
Toplam	63	78

dan, 1,8 milyar dolarla, 2000 yılında yapılmıştır.

Halka arzların tekrar canlandığı son 3 sene incelendiğinde, en düşük halka arz tutarının 948.000 dolarla 2006'da gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu halka arz bir yatırım ortaklığıdır. En yüksek tutarlı halka arz ise 1,3 milyar dolarla 2005 yılında Vakıfbank'ın özelleştirilmesinde elde edilmiştir.

İlk bölümde yer alan, halka açık kısımların piyasa değerlerini gösteren analize benzer bir çalışma yapıldığında, 2000-2006 döneminde halka arz edilen toplam 78 şirketin 17'sinin piyasa değerinin 5 milyon doların altında olduğu görülmektedir. Bu şirketlerin 11'i yatırım ortaklığıdır. 13 şirketin piyasa değeri de 5 ile 10 milyon dolar arasındadır. Toplamda 2000-2006 döneminde yapılan 78 halka arzdan 30'unun halka arz değeri 10 milyon doların altındadır. Çeşitli yatırım ortaklıkları hariç bırakıldığında, son 7 yılda yapılan 63 halka arzın 19'unun değerinin 10 milyon doların altında kaldığı görülmektedir. 5 milyon doların altında ise 6 halka arz bulunmaktadır.

III. SONUÇ

İMKB'de halka açılan şirketler için, halka açık kısmın piyasa değeri üzerinde bir sınırlama bulunmamaktadır. Şirketlerin sermayelerine göre halka açıklık oranları belirlenmiştir. 13,2 milyon YTL'ye kadar olan sermaye tutarlarında, halka açıklık ora-

Öte yandan, son 7 yılda yapılan toplam 78 halka arza bakıldığında, 30 halka arzda, halka arz edilen tutarın 10 milyon doların altında olduğu görülmektedir. Yatırım ortaklıkları hariç bırakıldığında rakam 19'a inmektedir. Bu rakam 2000-2006 döneminde halka arz edilen şirketlerin %30'unu oluşturmaktadır. Piyasa değeri düşük olan halka arzlar sonrası, bu hisse senetlerindeki derinlik de düşükse, hisse senedi fiyatlarında şirketin durumu veya piyasa şartlarından bağımsız fiyat hareketleri meydana gelebilmektedir. Bu tür gelişmeler yatırımcıların sermaye piyasasına olan güvenini sarsabilmektedir.

Öte yandan İMKB, işlem gören şirketlerin halka açık kısımlarının piyasa değeri için bir düzenleme yapmıştır. İMKB kotasyon yönetmeliğine göre, 30 Haziran 2007 tarihine kadar aşağıdaki şartları sağlamayan şirketler kottan çıkarılacaktır:

- Ulusal pazarda halka açılan şirketin bağımsız denetimden geçmiş son bilançosundaki özsermayesinin en az 13 milyon YTL olması gerekmektedir.
- Halka arz edilen hisse senetlerinin piyasa değerinin en az 20 milyon YTL ve nominal değerinin ödenmiş ya da çıkarılmış sermayesine oranının en az %25 olması gerekmektedir. Bu oranın %25'in altında olması halinde, halka arz edilen hisse senetlerinin piyasa değerinin en az 38 milyon YTL olması zorunludur.

Söz konusu değişikliğin yapılması yukarıda sözünü ettiğimiz olumsuzlukların giderilmesinde önemli rol oynayacaktır.

Sermaye Piyasası Verileri

Yurtiçi Tasarrufların Dağılımı				
Milyon YTL	2005	2006	02/2007	%Δ
Sabit Getirili Menkul Kıymetler	104.729	103.051	110.259	7,0%
Mevduat	226.091	276.925	279.021	0,8%
Hisse Senedi*	67.530	72.831	75.151	3,2%
TOPLAM	398.350	452.807	464.431	2,6%
Tahmini Altın Stoku	131.682	170.383	178.010	4,5%
Milyar \$				
Sabit Getirili Menkul Kıymetler	78,1	73,6	79,2	7,7%
Mevduat	168,5	197,0	200,4	1,7%
Hisse Senedi*	50,3	51,8	54,0	4,2%
TOPLAM	296,9	322,4	333,6	3,5%
Tahmini Altın Stoku	98,1	121,1	127,9	5,6%

*: Halka açık kısmın piyasa değeri.

Menkul Kıymet Stokları				
Milyon YTL	2005	2006	01/2007	%Δ
Hisse Senedi*	31.916	40.926	42.962	5,0%
Hazine Bonosu/Devlet Tahvili	244.782	251.470	257.350	2,3%
Diğer	3.991	3.903	3.903	0,0%
Toplam	280.689	296.299	304.214	2,7%
Milyar \$				
Hisse Senedi*	23,8	29,0	30,2	4,4%
HB/DT	182,4	178,0	181,2	1,8%
Diğer	3,0	2,8	2,7	-0,6%
Toplam	209,2	209,8	214,2	2,1%

*: Toplam nominal değer.

Halka Açık Şirketlerin Piyasa Değeri				
	2005	2006	30/03/2007	%Δ
Milyon YTL	218.318	230.038	257.193	11,8%
Milyon \$	162.814	163.775	186.493	13,9%
Halka Açık Kısmın Piyasa Değeri (Milyon \$)	50.328	51.815	59.371	14,6%
Ortalama Halka Açıklık Oranı	30,9%	31,6%	31,8%	A.D.

Halka Açık Şirket Sayısı				
	2005	2006	30/03/2007	%Δ
İMKB'de Kote Şirketler	306	322	322	0,0%
İMKB'de İşlem Gören Şirketler	306	322	322	0,0%

Birincil Halka Arzlar				
	2005	2006	30/03/2007	%Δ
Toplam Hacim (Milyon \$)	1.802,9	949,3	328,0	A.D.
Şirket Sayısı	11	19	2	A.D.

A.D.: Anlamlı değil.

Halka Açık Şirket Karlılığı				
	2003	2004	2005	%Δ
Kar Eden Şirket Sayısı	221	221	227	2,7%
Zarar Eden Şirket Sayısı	64	90	81	-10,0%
Kar Edenlerin Toplam Karı (Bin YTL)	6.499.432	12.117.271	14.055.645	16,0%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı (Bin YTL)	-468.071	-908.564	-3.972.658	337,2%
Toplam Kar/Zarar (Bin YTL)	6.031.361	11.208.707	10.082.986	-10,0%
Kar Edenlerin Toplam Karı (Milyon \$)	4.480	8.521	10.483	23,0%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı (Milyon \$)	-314	-639	-2.963	363,8%
Toplam Kar/Zarar (Milyon \$)	4.166	7.882	7.520	-4,6%

Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü				
Milyon \$	2005	2006	02/04/2007	%Δ
A Tipi Yatırım Fonları	786	599	526	-12,1%
B Tipi Yatırım Fonları	20.977	15.701	15.661	-0,3%
Borsa Yatırım Fonları	40	88	76	-13,6%
Emeklilik Yatırım Fonları	913	2.048	2.324	13,5%
Yatırım Ortaklıkları	360	280	270	-3,5%
Gayrimenkul Yat.Ort.	1.864	1.487	1.750	17,7%
Risk Sermayesi Yat.Ort.	69	68	69	0,3%
Toplam	25.010	20.271	20.676	2,0%
Kurumsal Yatırımcı/GSMH	8,3%	5,5%	5,5%	A.D.

Yatırımcı Sayısı				
	2003	2004	2005	%Δ
Açık Hesap Sayısı	2.077.742	2.177.516	2.390.687	9,8%
Bakiyeli Hesap Sayısı	1.106.752	1.072.663	1.004.551	-6,3%
Bakiyeli Hesap/Toplam Nüfus	1,6%	1,5%	1,4%	A.D.

Yabancı Yatırımcı İşlemleri				
Milyon \$	2005	2006	02/2007	%Δ
Saklama Bakiyeleri	33.812	35.083	38.779	A.D.
İşlem Hacimleri	83.275	88.519	19.252	A.D.
Net Alışlar	3.989	1.144	2.186	A.D.

A.D.: Anlamlı değil.

TSPAKB Üyeleri				
	2005	2006	30/03/2007	%Δ
Aracı Kurumlar	108	106	104	-1,9%
Bankalar	41	40	40	0,0%
Toplam	149	146	144	-1,4%

Aracı Kuruluşların İşlem Hacimleri				
Milyar \$	2005	2006	02/2007	%Δ
Hisse Senedi Piyasasında				
Aracı Kurum	403	454	83	A.D.
Tahvil/Bono Piyasasında				
Aracı Kurum	708	744	123	A.D.
Banka	3.163	3.344	575	A.D.
Tahvil/Bono Piyasası Toplam	3.871	4.088	698	A.D.
Toplam İşlem Hacmi	4.273	4.542	782	A.D.

A.D.: Anlamlı değil.

Aracı Kurumlarla İlgili Veriler				
Milyon \$	2004*	2005	09/2006	%Δ
Aktif Toplamı	877,7	1.910,5	1.938,2	1,4%
Özsermaye Toplamı	676,3	1.118,5	1.045,7	-6,5%
Net Komisyon Gelirleri	273,8	365,6	272,5	A.D.
Esas Faaliyet Karı	61,9	225,7	124,9	A.D.
Net Kar	56,7	203,7	131,5	A.D.
Personel Sayısı	5.906	5.916	5.995	1,3%
Şubeler	224	234	244	4,3%
İrtibat Bürosu	67	69	66	-4,3%
Acente Şubeleri	4.450	4.406	4.333	-1,7%

*Enflasyon ve Konsolide Enflasyon Muhasebesi esasına göre mali tablo hazırlayan 94 kurumun verileri.

İMKB-100 Endeksi ve İşlem Hacmi				
	2005	2006	30/03/2007	%Δ
İMKB-100	39.778	39.117	43.661	11,6%
İMKB-100 - En Yüksek	40.012	48.192	44.616	-7,4%
İMKB-100 - En Düşük	22.888	31.492	36.344	15,4%
Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon \$)	794	919	1.007	9,6%

Yurtdışı Borsa Endeksleri				
	2005	2006	30/03/2007	%Δ
Almanya DAX	5.438	6.653	7.003	5,3%
Fransa CAC 40	4.714	5.544	5.664	2,2%
İngiltere FTSE 100	5.619	6.221	6.315	1,5%
Japonya Nikkei 225	16.111	17.226	17.288	0,4%
Nasdaq 100	1.663	1.788	1.793	0,3%
S&P 500	1.249	1.425	1.426	0,1%
Hong Kong Hang Seng	14.876	19.965	19.801	-0,8%

Haftalık olarak güncellenen Sermaye Piyasası Özet Verileri Tablosuna www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

TSPAKB

TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLARI BİRLİĞİ

sermaye piyasasında

gündem

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur.

Birliğin 104 aracı kurum ve 40 banka olmak üzere toplam 144 üyesi vardır.

Misyonumuz;

Çalışanları en üst derecede mesleki bilgi ile donatılmış, etik değerlere bağlı, rekabeti yatırımcılara daha kaliteli ürün ve hizmet sunumu şeklinde algılayan ve saygınlığına önem veren bir meslek mensupları kitlesi oluşturmak; sermaye piyasasını geliştirmek ve bu yolla ülkenin kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

TSPAKB Adına İmtiyaz Sahibi

T. Metin Ayışık
Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

İlkay Arıkan
Genel Sekreter

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Alparslan Budak
Genel Sekreter Yardımcısı

Yayın Türü: Yaygın, süreli

sermaye piyasasında gündem, TSPAKB'nin aylık iletişim organıdır. Para ile satılmaz.

TSPAKB

Büyükdere Caddesi No:173

1. Levent Plaza Kat:4

1. Levent 34394 İstanbul

Tel:212-280 85 67 Faks:212-280 85 89

www.tspakb.org.tr

tspakb@tspakb.org.tr

Basım: Printcenter

Eski Büyükdere Cad.

Cem Sultan Sok. No:2A

4. Levent 34416 İstanbul

Tel:212-282 41 90

9 77 13048 15543 9

Bu bülten Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu bültende yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki değerler hazırlandığı tarih itibarıyla güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPAKB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Bu bültende yer alan bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.